

מסורת הש"ס

שירי מלוה. מלוה שהיא שירים שאינה עיקר לעצב כפרה אעפ"כ חשבה היא לעצב את הפורענות: שהרי טוהפה שירי מלוה היא. ואינה מעבדת כדמתיא מצורת כהנים ומיימתינן לה בגמרא דיומא (דף ה.) לתנופה לכפר וכו' תנופה מנפדת והלא אין כפרה אלא כדס' אלא שאם עשה לתנופה שירי מלוה כשיריה ולא עשה מעלה עליו הכתוב כאלו לא עשה מן המוכרח וכיפר כלומר אעפ"כ יפטר שאין לרין להכיא קרבן אחר: וכן לולב. מוליך ומביא מעלה ומוריד: ממתי ליה. מוליך: ומייס. מביא: גירא בענייה דפענא. הרי זה לך נעניו של שטן שרואה נעניו שאין בו כח לנתק מעליו עול מלות: ולא מלפא היא. אין נכון לומר כן: לאגורי. שיתגרה בו שטן שהוא זכר הרע וישיאנו לתעות מעל קונו וימסור עצמו על הדבר: **מתני'** יטול על שלחנו. אם שם ולא נטל קודם אכילה נרין להפסיק סעודתו ויטול לולב: **גמ'** אם הסמילו אין מפסיקין. גבי תפלה המנחה תנן לה בזמנת שנת לא ישכ אדם לפני הספר ולא יכנס לא לאכול ולא לדון ואם הסמילו קודם המנחה ומשכה סעודתו והניע זמן המנחה אין מפסיקין אין נריבין להפסיק סעודתו ולהתפלל: הא דאיכא שחוט ביום. התם נדאיכא שחוט להתפלל אחר שיגמרו סעודתם ומתני' דהכא נדאיכא שחוט שממך סעודתו עד שתחשך: ומאי קושיא. תפלה אלוכל דאיטריך רב ספרא לשניי ענה דלמא מרזייהו נדאיכא שחוט וגבי לולב מפסיקין דמלאורייתא הוא אכל תפלה דרבנן: אלא אי קשיא. דאיטריך רב ספרא לשניי היא גופא קשיא לולב אלוכל רישא דקמני מפסיק וסיפא משמע ימתין אס יראה שהרי יש לו שחוט כל היום: דלמא מלוה לאפסוקי. שמה ישכ ויפגע: אלא אמר ר' ירמיה לטול. כי איתריך רב ספרא לשניי משום קושיא קיימיתא איטריך: **מתני'** מקרין אופו. כך היו נוהגין אחד קורא את ההלל ומזיז את הרבים ואם היה עבד או אשה או קטן הוזיל ואין מחויב בדבר אין מוזיא את המחויב מדי חובתו הלך עונה אחריו כל מה שהוא אומר: וסבא לו מאירה. שלא למד ואם למד תבא לו מאירה שמונה עונה אחריו הללויה. על כל דבר שהוא אומר וכו' ילד אחרו ישראל שיהיה גיס כגדול המקרא את ההלל והם עונין אחריו הללויה משה אמר אשירה לה' והם אומרים אשירה לה' משה אמר כי גאה גאה והם אומרים אשירה לה' אלמא דעל כל דבר ודבר קאמר דעונין הללויה: **לכפול**. כל פסוק וסוקו ונהגו כן מפני שיש פרשה שכולה כפולה הודו תלה וסוף יאמר נא שלשה פעמים קראתי יה עניי במרחב יה' ל' יה' ל' טוב לחסות טוב לחסות סבבני סבבני דמה דחיתני ויהי לי ליטועה קול רנה וישועה ימין ה' ימין ה' לא אמות ולמות לא נתני פתחו לי שערי זה השער וגו' אכל מאחור ולמטה אינו (וכופל) והיינו דלמרתינן לקמן (דף עג.) מוסף לכפול מאחור ולמטה: **גמ'** באמת אמרו. כל באמת הלכה היא ואין מולך בדבר: כן **מכרז לאביו**. ברכות המזון משהגיע לחינוך דחייב מדרבנן ובמסכת ברכות פרק מי שמטו (דף כ:) מוקים לה כגון שלא אכל אביו אלא כות או כביה דהו שיעורא דרבנן דמלאורייתא לא מתיחב עד דשבע דכתיב ואלתא ושבעת וברכת הלך אחי מדרבנן ומפיק מדרבנן: שאשמו ובניו מברכין לו. דודאי מתמת שלא למד הוא:

גליון הש"ס

גמ' אבר רבא באי קודיא. קודיא זה ימות דף קח ע"ג:

מוסף רש"י

שהרי תנופה שירי מצוה היא. דלא מעבדא כפרה ולא עיקר מלוה היא. מלארתינן כפרה שחי מלות (מתות 23.) שאם עשה לתנופה שירי מלוה מעלה עליו הכתוב כאלו לא עשה מן המוכרח וכיפר כלומר אעפ"כ יפטר שאין לרין להכיא קרבן אחר: וכן לולב. מוליך ומביא מעלה ומוריד: ממתי ליה. מוליך: ומייס. מביא: גירא בענייה דפענא. הרי זה לך נעניו של שטן שרואה נעניו שאין בו כח לנתק מעליו עול מלות: ולא מלפא היא. אין נכון לומר כן: לאגורי. שיתגרה בו שטן שהוא זכר הרע וישיאנו לתעות מעל קונו וימסור עצמו על הדבר: **מתני'** יטול על שלחנו. אם שם ולא נטל קודם אכילה נרין להפסיק סעודתו ויטול לולב: **גמ'** אם הסמילו אין מפסיקין. גבי תפלה המנחה תנן לה בזמנת שנת לא ישכ אדם לפני הספר ולא יכנס לא לאכול ולא לדון ואם הסמילו קודם המנחה ומשכה סעודתו והניע זמן המנחה אין מפסיקין אין נריבין להפסיק סעודתו ולהתפלל: הא דאיכא שחוט ביום. התם נדאיכא שחוט להתפלל אחר שיגמרו סעודתם ומתני' דהכא נדאיכא שחוט שממך סעודתו עד שתחשך: ומאי קושיא. תפלה אלוכל דאיטריך רב ספרא לשניי ענה דלמא מרזייהו נדאיכא שחוט וגבי לולב מפסיקין דמלאורייתא הוא אכל תפלה דרבנן: אלא אי קשיא. דאיטריך רב ספרא לשניי היא גופא קשיא לולב אלוכל רישא דקמני מפסיק וסיפא משמע ימתין אס יראה שהרי יש לו שחוט כל היום: דלמא מלוה לאפסוקי. שמה ישכ ויפגע: אלא אמר ר' ירמיה לטול. כי איתריך רב ספרא לשניי משום קושיא קיימיתא איטריך: **מתני'** מקרין אופו. כך היו נוהגין אחד קורא את ההלל ומזיז את הרבים ואם היה עבד או אשה או קטן הוזיל ואין מחויב בדבר אין מוזיא את המחויב מדי חובתו הלך עונה אחריו כל מה שהוא אומר: וסבא לו מאירה. שלא למד ואם למד תבא לו מאירה שמונה עונה אחריו הללויה. על כל דבר שהוא אומר וכו' ילד אחרו ישראל שיהיה גיס כגדול המקרא את ההלל והם עונין אחריו הללויה משה אמר אשירה לה' והם אומרים אשירה לה' משה אמר כי גאה גאה והם אומרים אשירה לה' אלמא דעל כל דבר ודבר קאמר דעונין הללויה: **לכפול**. כל פסוק וסוקו ונהגו כן מפני שיש פרשה שכולה כפולה הודו תלה וסוף יאמר נא שלשה פעמים קראתי יה עניי במרחב יה' ל' יה' ל' טוב לחסות טוב לחסות סבבני סבבני דמה דחיתני ויהי לי ליטועה קול רנה וישועה ימין ה' ימין ה' לא אמות ולמות לא נתני פתחו לי שערי זה השער וגו' אכל מאחור ולמטה אינו (וכופל) והיינו דלמרתינן לקמן (דף עג.) מוסף לכפול מאחור ולמטה: **גמ'** באמת אמרו. כל באמת הלכה היא ואין מולך בדבר: כן **מכרז לאביו**. ברכות המזון משהגיע לחינוך דחייב מדרבנן ובמסכת ברכות פרק מי שמטו (דף כ:) מוקים לה כגון שלא אכל אביו אלא כות או כביה דהו שיעורא דרבנן דמלאורייתא לא מתיחב עד דשבע דכתיב ואלתא ושבעת וברכת הלך אחי מדרבנן ומפיק מדרבנן: שאשמו ובניו מברכין לו. דודאי מתמת שלא למד הוא:

לולב הגזול פרק שלישי סוכה. לח.

מאי קושיא ד"טא הא דאורייתא והא דרבנן. תימה והרי קידוש היום דאורייתא כדלמרי' פ' מי שמטו (ברכות דף כ: וסו) נשים חייבות בקידוש היום דבר תורה והא דמשמע בריש נזיר (דף ג:) שהוא מדרבנן אין הוא מדרבנן דדריש לאסור על היין מלוה כיון הרשות וקאמרין מאי היא קידושא ואכלתא מושבע ועומד הוא ומשני קידוש עצמו דאורייתא ואפי"ה א"ר יוסי בריש ערבי פסחים (דף ק. וסו) דאין מפסיקין ופסקין התם הלכה כר' יוסי בע"ש וכו' יהודה נערכ פסח וי"ל דשאני קידוש היום שיכול לקדש ביום כגליה וליכא למיחש לפשיעות' כולי האי ועוד לפי ששם כפעודת שנת לא חיישין כולי האי שמה יתעגל בקידוש היום: **יום טוב שני** דרבנן. ואמאי הוה מצי לשניי דלדי דלמא דלמא חיישין עובדי דמא דלמא חיישין פ"ק דשבת (דף י.) בנמחה אלא משום דכולי יומא זימניה הוא חיישין עובדי דמא דלמא חיישין פ"ק דשבת (דף י.) בנמחה כיון דקביעה ליה זימנא מירמת ולא חיי למיפשע ערביה כיון דכולי ליליא זמניה לא מרמת ואחי למיפשע ואין לומר משום דהתם ליליא זמן שני וחיישין עובדי דלמא הוא טעמא ה"ל למימר התם וי"ל דתפלה לריבה שחוט ומתעגל בה טפי מנטייל לולב דמי אגביהו נפק ביה: **מדקתני** מי שבא בדרך. תימה בקוף פ' תפלת השחר (ברכות דף ג. וסו) אמרי' השכים ללאת לדרך מציאין לו שופר ותוקע [לולב ומנענע] והיינו ביום טוב וי"ל דאיכא דליכא למיטעו לא חייש ומיירי כהולך בחוץ החמוס למקום שאם חס ועוד דהתם קמני השכים ללאת לדרך שמצינו הולך לקראת חס ועוטל לולב קודם שילא אכל הכא קמני מי שזא בדרך וכשיכנס בביתו נוטל לולב משמע שממקום רחוק נא לביתו: **מי** שהיה עבד ואשה. משמע כלן דלמא ספורא מהלל דסוכות וכן דעמא ביום שמיטת משום דמלוה שזמן גרמא היא אעפ"ג דבהלל דלילי פסחים משמע בפרק ערבי פסחים (דף קח.) דמיחייב ד' כוסות אלא כדי לומר עליהם הלל ואגדה שאני הלל דפקח דעל הנס צא

ואף הן היו בנאות הנס אבל כאן לא על הנס אמור: **ותדו** 15 **מאירה**. שלא למד ואם למד תבא לו מאירה שמונה עונה אחריו כל מה שהוא אומר: וסבא לו מאירה. שלא למד ואם למד תבא לו מאירה שמונה עונה אחריו הללויה. על כל דבר שהוא אומר וכו' ילד אחרו ישראל שיהיה גיס כגדול המקרא את ההלל והם עונין אחריו הללויה משה אמר אשירה לה' והם אומרים אשירה לה' משה אמר כי גאה גאה והם אומרים אשירה לה' אלמא דעל כל דבר ודבר קאמר דעונין הללויה: **לכפול**. כל פסוק וסוקו ונהגו כן מפני שיש פרשה שכולה כפולה הודו תלה וסוף יאמר נא שלשה פעמים קראתי יה עניי במרחב יה' ל' יה' ל' טוב לחסות טוב לחסות סבבני סבבני דמה דחיתני ויהי לי ליטועה קול רנה וישועה ימין ה' ימין ה' לא אמות ולמות לא נתני פתחו לי שערי זה השער וגו' אכל מאחור ולמטה אינו (וכופל) והיינו דלמרתינן לקמן (דף עג.) מוסף לכפול מאחור ולמטה: **גמ'** באמת אמרו. כל באמת הלכה היא ואין מולך בדבר: כן **מכרז לאביו**. ברכות המזון משהגיע לחינוך דחייב מדרבנן ובמסכת ברכות פרק מי שמטו (דף כ:) מוקים לה כגון שלא אכל אביו אלא כות או כביה דהו שיעורא דרבנן דמלאורייתא לא מתיחב עד דשבע דכתיב ואלתא ושבעת וברכת הלך אחי מדרבנן ומפיק מדרבנן: שאשמו ובניו מברכין לו. דודאי מתמת שלא למד הוא:

ואף הן היו בנאות הנס אבל כאן לא על הנס אמור: **ותדו** 15 **מאירה**. שלא למד ואם למד תבא לו מאירה שמונה עונה אחריו כל מה שהוא אומר: וסבא לו מאירה. שלא למד ואם למד תבא לו מאירה שמונה עונה אחריו הללויה. על כל דבר שהוא אומר וכו' ילד אחרו ישראל שיהיה גיס כגדול המקרא את ההלל והם עונין אחריו הללויה משה אמר אשירה לה' והם אומרים אשירה לה' משה אמר כי גאה גאה והם אומרים אשירה לה' אלמא דעל כל דבר ודבר קאמר דעונין הללויה: **לכפול**. כל פסוק וסוקו ונהגו כן מפני שיש פרשה שכולה כפולה הודו תלה וסוף יאמר נא שלשה פעמים קראתי יה עניי במרחב יה' ל' יה' ל' טוב לחסות טוב לחסות סבבני סבבני דמה דחיתני ויהי לי ליטועה קול רנה וישועה ימין ה' ימין ה' לא אמות ולמות לא נתני פתחו לי שערי זה השער וגו' אכל מאחור ולמטה אינו (וכופל) והיינו דלמרתינן לקמן (דף עג.) מוסף לכפול מאחור ולמטה: **גמ'** באמת אמרו. כל באמת הלכה היא ואין מולך בדבר: כן **מכרז לאביו**. ברכות המזון משהגיע לחינוך דחייב מדרבנן ובמסכת ברכות פרק מי שמטו (דף כ:) מוקים לה כגון שלא אכל אביו אלא כות או כביה דהו שיעורא דרבנן דמלאורייתא לא מתיחב עד דשבע דכתיב ואלתא ושבעת וברכת הלך אחי מדרבנן ומפיק מדרבנן: שאשמו ובניו מברכין לו. דודאי מתמת שלא למד הוא:

עין משפט
נר מצוה

פד א"מ פ"ו מהל' לולב הלל' י סבא עשין מד טושי"ש ארתי" ס' מרבז ספ"ק:
פד ב ג מ"י ס' מהל' חטטה הלל' ט' טושי"ש א"ח ס' מרבז ספ"ק:
פד ד מ"י פ"ה מהל' ברכות הלל' טו פמנ עשין ט:

רבנו תנאל

מתני' מי שבא בדרך ואין בידו לולב, כשיכנס לביתו נוטלו על שלחנו כו'. אלמא מפסיק סעודתו ונטול. איני התנן שכבת בסוף ראשון לא יכנס לאכול ספור לפניה עד שיחפלו, ואמאי אם התחילו אין מפסיקין. ושנינו אי אכא שחוט בינו כדי לאכול ולתפול סעודתו ואחר כך תפלו. אינו מפסיק. ואם אין שחוט בינו מפסיק ומתני' בלריבא שחוט ביום. ואתא רבא ושניא שניא אמרינא. ואמר לא שיל לן בין מצוה דאורייתא למצוה דרבנן. הלא בהדריא ענינו מפסיקין לקרית ששם ואין מפסיקין לתפלה. הלכך לולב דאדאורייתא מפסיק. תפלה דרבנן לא מפסיק. אלא מתני' היא גופא קשיא. קמי שכנסנו לביתו נוטלו על שלחנו. אלמא מפסיק. והרי תני לא נטל שחיות יטול בין הערבים. אלמא לא מפסיק בשחיות. ומשני רב אחי לאשוי לולב לתפלה. ואמר לחתילה איבעי ליה לאפסוקי. ואי לא מפסיק ליעול כל היום. אי הכי קשיא הכא קמי יטול על שלחנו אלמא מפסיק. הנהם קמי אלא התחילו אין מפסיקין לכתילה. [אןלא לעולם לא דאיכא שחוט ביום אין מפסיקין ואי ליכא שחוט ביום מפסיקין. ומתני' נמי הכי קמי אין שחוט ביום יטול על שלחנו. אלמא מפסיק. ואם יש שחוט ביום אינו מפסיק. שאם לא נטל שחיות יטול בין הערבים שכל היום כשר ללולב. (משני) [ולשוויין] הא דלולב דאורייתא ותפלה מדרבנן. לא מצית אפרת. מדרבנן מי שבא בדרך אלמא מתני' כשאר הימים ודמרבנן היא. דאי ס"ד בינו טוב ראשון שהוא מן התורה. כרכתיב ולקחתם לכם ביום הראשון וגו'. מי שיר לנטיי באורחא. אלא ש"ם (דמרבנן כשאר הימים נהנה) [כשאר הימים דמרבנן נהנה]. **מתני'** מי שהיה עבד או אשה או קטן מקרין אותו ובענה אחיהן מה שהן אומרים כו'. אמר רבא.